

ORIGINAL ARTICLE

Investigating the role of social capital and personality traits in predicting subversive behaviors in adolescents

Eisa Jafari^{*1}, Fereshteh Pourmohseni Koluri², Ali Salmani³

1. Associate professor of psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran.

2. Associate professor of psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran.

3. Ph.D. Student, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

Correspondence:

Eisa Jafari

Email: dr.jafari@pnu.ac.ir

Received: 28/Nov/2024

Revised: 17/Jan/2025

Accepted: 20/Feb/2025

How to cite:

Jafari, E.; Pourmohseni Koluri; F.; Salmani, A. (2025). Investigating the role of social capital and personality traits in predicting subversive behaviors in adolescents, *Journal of Social Cognition*, 14 (27), 111-148.

(DOI: [10.30473/sc.2025.71254.2977](https://doi.org/10.30473/sc.2025.71254.2977))

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the role of social capital and personality traits (narcissism, socio-partisan and psychopathy) in predicting subversive behaviors (demolition of public property) in adolescents. **Methodology** The present study was a descriptive correlational study. The statistical population of this research includes all male high school students in Ardabil city during the academic year of 2017-2018, 200 of whom were selected by random cluster sampling and were selected by the social capital questionnaire (2005), Dark personality inventory (2010) and researcher-made subversive behaviors (vandalism) questionnaire. Data were analyzed using correlation test and multiple regression analysis. The results showed that there is a negative and significant relationship between social capital and subversive behaviors, and there is a positive and significant relationship between the dark personality of narcissism and machoism with subversive behaviors. Also, the results of multiple regression analysis showed that the linear combination of social capital and personality traits (narcissism, socialization, and maxi-ilism) could predict %20 of the variance of subversive behaviors in adolescents. Regarding the role of social capital in reducing subversive behaviors and the direct and significant role of dark-personality traits in predicting subversive behaviors in adolescents, it is suggested to propose ways to strengthen social infrastructure for adolescents, as well as adolescents with dark personality characteristics And prone to malicious behaviors, to be trained.

KEYWORDS

Subversive behaviors, Social capital, Dark personality traits, Adolescents.

Introduction

The tendency to engage in risky behaviors is one of the most important health and psychosocial issues in adolescence that most countries in the world face, and this leads to widespread problems in societies (Pozuelo et al., 2022). Risky behaviors are one of the serious public health threats that have been considered by health organizations, law enforcement, and social policymakers as one of the most important problems in society in recent years, due to rapid social changes (Shams Elahi and Jadidian, 2021).

One of the most widespread behavioral problems in childhood and adolescence is disruptive behaviors, which, in addition to involving teachers and families, has also created many problems (MC Cortney and Philips, 2008). Vandalism is behavior that is carried out with the purpose of deliberately destroying public property, objects, and belongings, as well as destroying and destroying works of art and being hostile to science, industry, and works of civilization (Mirfardi et al., 2012). Vandalism occurs in different age and social groups, one of the notable examples of which is the destructive behavior of adolescents (Kira and Ivan, 2021).

One of the factors that plays a preventive role in preventing behavioral problems and destructive behaviors in adolescents is focusing on and strengthening the connection between family and school, or in other words, creating social capital (Gamoran et al., 2012). Social capital affects the health of members of society in various ways. The dark aspects of personality that have been the focus of empirical and research attention in the last decade include the dark triad traits, which consist of three personality traits: narcissism, sociopathy, and Machiavellianism (Yousefi and Piri, 2016). These traits have been defined as a tendency to deceptive behaviors (Machiavellianism), a sense of entitlement (narcissism), and impulsivity (psychopathy) (Womic et al., 2019).

Several factors play a role in the occurrence of this phenomenon, including individual, family, social, and economic factors. Some studies have pointed out the role of psychological factors such as personality traits, mental illness, and living in families with criminal parents in the emergence and emergence of destructive behaviors. It is worth noting that a combination of factors play a role in the emergence of this phenomenon and a one-dimensional view does not help to understand this phenomenon. Thus, considering the research gaps in this field and the importance of addressing the psychological and social factors affecting destructive behaviors in adolescents, the present study seeks to answer the question: Can social capital and dark personality traits predict destructive behaviors (destructiveness of public property) in adolescents?

Methodology

The present research method, in terms of its objectives and hypotheses, is an applied research and a correlational research method. The statistical population of this research included all male adolescents in the second year of high school in Ardabil in the academic year 2017-2018, from whom 210 were selected by cluster random sampling and answered the research questionnaires. Due to incomplete responses, 10 of the students in the study (all 4 were female) were excluded from the analysis and the information obtained from 200 students was included in the final analysis. In correlational research, 30 samples are sufficient for each variable, and considering the variables studied in this study (4 variables in total), 120 samples are sufficient; However, to increase the external validity of the study, 200 people were selected as a sample and answered the Delaviz Social Capital Questionnaire (2005), Jonason and Webster's Dark Personality Traits (2010), and the researcher-made Vandalism Behavior Questionnaire. The obtained data were analyzed using SPSS.21 statistical software. Data analysis was performed in two parts. In the descriptive part, indicators such as frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation were used. In the second part, Pearson's correlation test and multiple regression analysis were used to test the research hypotheses.

Result

As can be seen in Table 1, the standardized regression coefficients for social capital ($P < 0.01$, $\beta = 0.243$, $t = 3.10$) and the components of the dark personality traits of narcissism ($P < 0.01$, $\beta = 0.31$, $t = 3.86$) and Machiavellianism ($P < 0.05$, $\beta = -0.163$, $t = 2.24$) were able to predict the destructive behaviors of adolescents in a positive and negative manner, respectively. Also, the standardized regression coefficients of the dark trait of antisociality ($P > 0.05$, $\beta = 0.18$, $t = 1.24$) showed that this variable does not have a significant contribution in predicting the destructive behaviors of adolescents. Finally, it can be said that the fourth hypothesis of the present study is also confirmed. That is, the linear combination of social capital and dark personality traits has a significant contribution in predicting adolescent disruptive behaviors.

Table 1. Standardized regression coefficients of social capital and dark personality traits in predicting adolescent disruptive behavior

Predicting adolescent disruptive behavior						
Predictor variables		Regression coefficients B	SE	Regression coefficients β	t	Significance level
Social capital		0.16	0.05	0.243	3.10	0.002
Subversive behaviors	Narcissism	0.54	0.14	0.31	3.86	0.001
	Machiavellianism	-0.073	0.034	-0.163	2.24	0.03
	Psychopathy	-0.43	0.19	0.18	1.24	0.21

Conclusions

The present study was conducted with the aim of investigating the role of social capital and personality traits in the destructive behaviors of adolescents in Ardabil city. The results of the study showed that there is a relationship between social capital and the destructive behaviors of adolescents. The above finding is consistent with the results of the research of Dinesen et al. (2013) and Golchin and Heydari (2014). In explaining these findings, it can be said that by looking at the theories related to social capital and its role in criminal behaviors such as Putnam and Bourdieu's theory, it can be concluded that social capital plays a role in the occurrence of criminal behavior in individuals. In other words, the higher the social capital of an individual and the family and society can educate and increase the amount of social capital of adolescents, the lower the incidence of destructive and vandalistic behaviors.

Another finding of the study showed that there is a relationship between dark personality traits (narcissism) and disruptive behaviors in adolescents. This finding is consistent with the results of Blinkhorn et al. (2016) and Barry et al. (2006). In explaining this finding, it can be said that people with the narcissistic personality type have feelings of self-importance, exaggeration of personal successes and talents, and the need to have their superiority confirmed by others, a preoccupation with dreams of success, a feeling of unlimited power and beauty, a feeling that only high-ranking or special people can realize their exceptionality and uniqueness, a need for excessive admiration and attention, a feeling of entitlement, an expectation of others to treat them appropriately and completely comply with their wishes, a lack of empathy for the needs or feelings of others, abuse and exploitation of them, a sense of perfection and self-righteousness, and these personality traits provide the basis for abuse of others and destructive behaviors. People with this personality type are prone to destructive behaviors.

The results of the Pearson correlation test showed that there is a relationship between dark personality traits (Machiavellianism) and destructive behaviors of adolescents. The results of this study are consistent with the findings of Geng et al. (2016) and Lang and Birkas (2014). Machiavellianism is described as a personality trait with attitudes of suspicion and distrust and inability to recognize the emotions of others, ambition, lying, enslaving others and sabotage. One of the main components of this personality trait is vandalism. These people are potentially destructive. In this regard, and within the framework of Eysenck's theory, the most severe category of antisocial adolescents are adolescents who have high psychopathic traits

(impulsivity, alienation and impatience), experience high negative affect (high aggression and high reactivity to stress), but have low agreeableness personality traits. Therefore, it can be said that the sum of these three dark personality traits with negative characteristics hidden within them provides the necessary conditions for the emergence of destructive behaviors in individuals, especially in adolescents (Mikaeili and Salmani, 2021).

Acknowledgment

This article is derived from the research project of the Applied Research Office of the Ardabil Provincial Police Command. We would like to express our deepest gratitude to all the staff and students of the schools of Ardabil Province for their valuable cooperation in implementing this research, and also to the Ardabil Provincial Police Command for supporting this research.

Conflict OF Interest

No conflicts of interest have been declared by the authors.

Keywords

Subversive behaviors, Social capital, Dark personality traits, Adolescents.

«مقاله پژوهشی»

بررسی نقش سرمایه اجتماعی و ویژگی‌های تیره شخصیتی در پیش‌بینی رفتارهای خرابکارانه در نوجوانان

عیسی جعفری^{۱*}، فرشته پورمحسنی کلوری^۲، علی سلمانی^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش سرمایه اجتماعی و ویژگی‌های تیره شخصیتی (خودشیفتگی، جامعه‌ستیزی و ماکیاولیسم) در پیش‌بینی رفتارهای خرابکارانه (تخریب‌گرایی اموال عمومی) در نوجوانان انجام شد. روش پژوهش مطالعه حاضر، توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه اول شهر اردبیل در سال تحصیلی ۱۳۹۶-۱۳۹۷ بودند که از میان آنان ۲۰۰ نفر به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی انتخاب شدند و به پرسشنامه‌های سرمایه اجتماعی دلاویز (۱۳۸۴)، ویژگی‌های تیره شخصیتی جوناسون و وبستر (۲۰۱۰) و پرسشنامه محقق ساخته رفتارهای خرابکارانه (وندالیسم) پاسخ دادند. داده‌ها با استفاده از آزمون همبستگی و تحلیل رگرسیون چندگانه تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان داد که بین سرمایه اجتماعی با رفتارهای خرابکارانه رابطه منفی و معنادار و بین ویژگی تیره شخصیتی خودشیفتگی و ماکیاولیسم با رفتارهای خرابکارانه رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نشان داد که ترکیب خطی سرمایه اجتماعی و ویژگی‌های تیره شخصیتی (خودشیفتگی، جامعه‌ستیزی و ماکیاولیسم) توانستند ۲۰ درصد از واریانس رفتارهای خرابکارانه را در نوجوانان پیش‌بینی نمایند. با توجه به نقش سرمایه اجتماعی در کاهش رفتارهای خرابکارانه و نقش مستقیم و معنادار ویژگی‌های تیره شخصیتی در پیش‌بینی رفتارهای خرابکارانه نوجوانان، پیشنهاد می‌شود راهکارهای تقویت سرمایه اجتماعی نوجوانان ارائه شود و همچنین نوجوانانی که دارای ویژگی‌های تیره شخصیتی هستند و مستعد بروز رفتارهای خرابکارانه هستند، مورد آموزش قرار گیرند.

واژه‌های کلیدی

رفتارهای خرابکارانه، سرمایه اجتماعی، ویژگی‌های تیره شخصیتی، نوجوانان.

۱. دانشیار، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.
۲. دانشیار، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.
۳. دانشجوی دکتری تخصصی، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

نویسنده مسئول:

عیسی جعفری

رایانامه: dr.jafari@pnu.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۹/۰۸

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۱۰/۲۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۲/۰۲

استناد به این مقاله:

جعفری، عیسی؛ پورمحسنی کلوری، فرشته؛ سلمانی، علی (۱۴۰۴). بررسی نقش سرمایه اجتماعی و ویژگی‌های تیره شخصیتی در پیش‌بینی رفتارهای خرابکارانه در نوجوانان. *دوفصلنامه شناخت اجتماعی*، ۱۴ (۲۷)، ۱۳۱-۱۴۸.

(DOI: [10.30473/sc.2025.71254.2977](https://doi.org/10.30473/sc.2025.71254.2977))

مقدمه

همه ما با افرادی که بی‌اعتنا به مقررات اجتماعی حقوق دیگران را نادیده گرفته و با تخریب اموال عمومی خشم خود را به‌طور موقت فرو می‌نشانند برخورد داشته‌ایم. آیا این یک بیماری است و یا نشان از خشم فرو خورده افرادی است که راه‌هایی از احساسات منفی خود را نمی‌دانند؟

تمایل به انجام رفتارهای پر خطر از مهم‌ترین مسائل بهداشتی و روانی-اجتماعی در دوره نوجوانی است که اغلب کشورهای جهان با آن مواجه هستند و این امر به ایجاد مشکلات گسترده در جوامع منجر می‌شود (پوزلو و همکاران^۱، ۲۰۲۲). رفتارهای پرخطر، یکی از موارد جدی تهدیدکننده سلامت عمومی است که در سال‌های اخیر با توجه به تغییرات سریع اجتماعی از سوی سازمان‌های بهداشتی، مجریان قانون و سیاست‌گذاران اجتماعی، به عنوان یکی از مهم‌ترین مشکلات موجود در جامعه مورد توجه قرار گرفته است (شمس‌الهی و جدیدیان، ۱۳۹۹). وندالیسم^۲ یا تخریب اموال عمومی یکی از آسیب‌های بارز اجتماعی و معضلات جوامع شهری به ویژه در حاشیه آن‌ها است که متاثر از رفتارهای گروهی افراد است که همگام با رشد و توسعه شتاب‌زده شهر و درونی نشدن فرهنگ شهرنشینی بین جوامع مختلف به وجود آمده است. (نبوی، سالمیان حبیبیان، ۱۳۹۱). به طور کلی این پدیده را می‌توان مانند هر مسأله اجتماعی دیگر نمودی از نابسامانی و عدم کارکرد صحیح برخی نهادهای ذیربط آن مسأله در جامعه دانست. در بسیاری از شهرهای بزرگ وندالیسم به صورت یک مشکل اجتماعی حاد مطرح است که نه تنها سلامتی و امنیت جامعه را به مخاطره می‌اندازد، بلکه هزینه‌های مالی زیادی را بر مسئولان شهرها وارد می‌کند (درویشی، ۱۳۹۶).

یکی از فراگیرترین مشکلات رفتاری دوران کودکی و نوجوانی، رفتارهای خرابکارانه هستند که علاوه بر درگیر کردن معلمان و خانواده‌ها، معضلات بسیاری را نیز به وجود آورده است (مک کارتنی و و فیلپس^۳، ۲۰۰۸). رفتارهای خرابکارانه، رفتارهایی است که به منظور تخریب آگاهانه اموال، اشیاء و متعلقات عمومی و نیز تخریب و نابودی آثار هنری و دشمنی با علم، صنعت و آثار تمدن صورت می‌گیرد (میرفردی، احمدی و نیکخواه، ۱۳۹۱). تخریب اموال یا

رفتارهای خرابکارانه به عنوان یک عارضه جبران ناپذیر بر منافع و امکانات جوامع امروزی، هر ساله خسارات فراوانی را به سرمایه‌های ملی و عمومی وارد می‌سازد. تخریب امکانات آموزشی یکی از موضوعات مهمی است که ذهن روانشناسان تربیتی را به خود مشغول ساخته است. به نظر می‌رسد قسمت عمده‌ای از این آسیب‌ها به وسیله دانش‌آموزان صورت می‌گیرد، به گونه‌ای که گاه از محیط آموزشی فراتر رفته و علاوه بر تخریب اموالی چون درب، دیوار، میز و صندلی مدرسه، دست به تخریب اموال بیرون از محیط آموزشی مثل فضای سبز، صندلی اتوبوس‌ها و سینماها و غیره می‌زنند (سعیدی و همکاران، ۱۳۹۹). به عبارتی دیگر، وندالیسم یا تخریب ارادی اموال عمومی جامعه، آسیبی اجتماعی و فرهنگی است (دولاس^۴ و همکاران، ۲۰۱۹) که همواره خسارات هنگفتی بر جوامع وارد می‌سازد و مدارس به عنوان یکی از متعلقات عمومی و فرهنگی جامعه به صورت مداوم در معرض این آسیب می‌باشد (قاسم‌زاده، معینی و کرم‌پور، ۱۳۹۹). وندالیسم در گروه‌های مختلف سنی و اجتماعی به وقوع می‌پیوندد که یکی از نمونه‌های قابل توجه آن رفتارهای خرابکارانه نوجوانان است (کیرا و ایوان^۵، ۲۰۲۱).

یکی از عواملی که در پیشگیری از مشکلات رفتاری و رفتارهای خرابکارانه نوجوانان نقش پیشگیرانه دارد، تمرکز و تقویت ارتباط میان خانواده با مدرسه یا به بیانی دیگر ایجاد سرمایه اجتماعی^۶ است (گاموران و همکاران^۷، ۲۰۱۲). پژوهش‌های پیشین حاکی از آنند که کاهش سطح سرمایه اجتماعی با بروز خشونت ارتباط تنگاتنگی دارد (دینسن و همکاران^۸، ۲۰۱۳) و ترس‌های ناشی از خشونت مانع از سازماندهی اجتماعی و مشارکت مدنی می‌شود (آبوم^۹، ۲۰۰۴). سرمایه اجتماعی عبارت است از ویژگی‌های سازمان‌های اجتماعی همچون شبکه‌ها، هنجارها و اعتمادی که فعالیت‌ها و تعامل میان اعضا را جهت دستیابی به منافع متقابل مقدور می‌سازد (پورتا^{۱۰}، ۲۰۱۴). سرمایه اجتماعی به شیوه‌های مختلفی بر سلامت اعضای جامعه تاثیر می‌گذارد. نخست آنکه با فراهم ساختن حمایت اجتماعی در افراد این باور را ایجاد می‌کند که جامعه او را دوست دارد، از او مراقبت

4. Dolas, Acharya, Shukla, Mathur & Acharya

5. Kira & Ivan

6. social capital

7. Gamoran, Turley, Turner & Fish

8. Dinesen, Ronsbo, Juárez, González, Estrada Méndez & Modvig

9. Abom

10. Porta

1. Pozuelo, Desborough, Stein & Cipriani

2. vandalism

3. MC Cortney & Philips

نمود (پینکس و همکاران^{۱۳}، ۲۰۰۹). بعد خود-بزرگ‌بینی خودشیفتگی ویژگی‌هایی همچون عزت نفس افراطی، رفتار استثمارگرانه، تکبر و رفتارهای افسون‌گرانه را دربرمی‌گیرد. بعد آسیب‌پذیرانه خودشیفتگی به عزت نفس ضعیف، احساس تهی بودن، عاطفه منفی و حساسیت بین فردی افراطی اشاره دارد (پینکس و لاکوویتسکی^{۱۴}، ۲۰۱۰). پژوهش‌ها حاکی از آن است که دو بعد خودبزرگ‌بینی و آسیب‌پذیری خودشیفتگی با رفتار پرخاشگرانه در نوجوانان ارتباط نیرومندی دارد (اکارمن و همکاران^{۱۵}، ۲۰۱۱).

عوامل متعددی در بروز این پدیده نقش دارند که می‌توان به عوامل فردی، خانوادگی، اجتماعی و اقتصادی اشاره کرد. برخی پژوهش‌ها به نقش عوامل روانشناختی همچون ویژگی‌های شخصیتی، ابتلا به بیماری‌های روانی و زندگی در خانواده‌های با والدین مجرم در بروز و ظهور رفتارهای خرابکارانه اشاره کرده‌اند، برخی دیگر عوامل اجتماعی همچون حاشیه‌نشینی، فقر و پایگاه ضعیف اجتماعی را از جمله عوامل دخیل در بروز این پدیده دانسته‌اند. نکته قابل ذکر آن است که ترکیبی از عوامل در بروز این پدیده نقش دارند و نگاه تک بعدی کمک شایانی به درک این پدیده نمی‌کند. بدین ترتیب باتوجه به خلاءهای پژوهشی موجود در این زمینه و همچنین اهمیت پرداختن به عوامل موثر روانشناختی و اجتماعی در رفتارهای خرابکارانه در نوجوانان، پژوهش حاضر در صدد پاسخگویی به این سؤال است که آیا سرمایه اجتماعی و ویژگی‌های تیره شخصیتی می‌توانند رفتارهای خرابکارانه (تخریب‌گرایی اموال عمومی) را در نوجوانان پیش‌بینی کنند؟

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر با توجه به اهداف و فرضیه‌های آن از حیث عنوان یک پژوهش کاربردی و از نوع روش یک پژوهش همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی نوجوانان پسر مقطع دوم متوسطه شهر اردبیل در سال تحصیلی ۱۳۹۷-۱۳۹۶ بودند که از میان آنان ۲۱۰ نفر به شیوه تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند و به پرسشنامه‌های پژوهش پاسخ دادند. به دلیل نقص در پاسخ‌ها، تعداد ۱۰ نفر از دانش‌آموزان مورد مطالعه (هر ۴ نفر هم زن) از تحلیل کنار گذاشته شدند و اطلاعات به دست آمده ۲۰۰ نفر از

می‌کند، برایش ارزش قائل است و به شبکه‌ای از تعهدات متقابل تعلق دارد. دوم اینکه سرمایه اجتماعی بر کنترل اجتماعی و هنجارهای اجتماعی تأثیر می‌گذارد. سوم اینکه سرمایه اجتماعی، تعهدات و مشارکت اجتماعی را در پی دارد که نتیجه بازنمایی نقش‌های بالقوه در زندگی واقعی می‌باشد. خلاصه آنکه سرمایه اجتماعی افراد به اعضای جامعه کمک می‌کند تا هنجارهای اجتماعی را اجرا نمایند (ویلالونگا-الویز و کاواچی^۱، ۲۰۱۷). مورنو، لارا و تورس^۲ (۲۰۱۹) بر این باورند که روابط اجتماعی از مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی و اساس شکل‌گیری روابط اجتماعی و عضویت در اجتماع است. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که بین سرمایه اجتماعی و ارتکاب به جرم رابطه منفی وجود دارد (مور و ریکر^۳، ۲۰۱۳). همچنین مبتنی بر نظریه آیزنگ برخی ابعاد شخصیت با رفتار ضداجتماعی ارتباط نیرومندی دارد که از جمله می‌توان به مؤلفه‌های روان‌رنجوری و روان‌پریشی اشاره کرد. روان‌رنجوری با افزایش تمایلات رفتاری ضداجتماعی و روان‌پریشی با خود-محوری، فقدان احساس گناه و ابراز رفتار خصمانه ارتباط تنگاتنگی دارد (سنتر، جکسون و کمپ^۴، ۲۰۰۵).

آن دسته از جنبه‌های تاریک شخصیت که در دهه اخیر در کانون توجه تجربی و پژوهشی بوده‌اند، شامل صفات سه‌گانه تاریک^۵ می‌شوند که متشکل از سه صفت شخصیتی خودشیفتگی^۶، جامعه‌ستیزی^۷ و ماکیاولیسم^۸ است (یوسفی و پیری، ۲۰۱۶). این صفات به عنوان تمایل به رفتارهای فریبکارانه (ماکیاولگرایی)، احساس محق بودن (خودشیفتگی) و تکانشی بودن (سایکوپاتی) تعریف شده‌اند (ومیک، فلتز و کینگ^۹، ۲۰۱۹). هر سه این صفات مبتنی بر سردی عاطفی هستند (پن، ژانگ، تئو و لیم^{۱۰}، ۲۰۱۸). پژوهش‌ها حاکی از آن است که سه صفت شخصیتی ماکیاولیسم، خودشیفتگی و جامعه‌ستیزی در بروز رفتار پرخاشگرانه در نوجوانان نقش دارند (پورسو^{۱۱}، ۲۰۱۳؛ لائو و مارسی^{۱۲}، ۲۰۱۳). خودشیفتگی را می‌توان به دو شکل خودبزرگ‌بینی و آسیب‌پذیری تقسیم

1. Villalonga-Olives & Kawachi

2. Moreno, Lara & Torres

3. Moore & Reckler

4. Center, Jackson & Kemp

5. Dark triad of personality

6. Narcissism

7. Psychopathy

8. Machiavellianism

9. Womic, Foltz & King

10. Pen, Zhang, Teo & Lim

11. Pursoo

12. Lau & Marsee

13. Pincus, Ansell, Pimentel, Cain, Wright & Levy

14. Pincus & Lukowitsky

15. Ackerman, Witt, Donnellan, Trzesniewski, Robins & Kashy

در مقیاس خودشیفته ۰/۶۳، جامعه‌سنجی ۰/۶۵ و ماکیاولیسم ۰/۷۷ به دست آمد.

پرسشنامه رفتارهای خرابکارانه: جهت طراحی پرسشنامه رفتارهای خرابکارانه، محقق پرسشنامه‌های موجود در این حوزه را جمع‌آوری و بررسی نمود. سپس به ادبیات موجود در زمینه رفتارهای خرابکارانه مراجعه نمود و با بررسی تعاریف موجود در زمینه رفتارهای خرابکارانه، پرسشنامه را طراحی نمود. سپس پرسشنامه در اختیار دو تن از روانشناسان قرار گرفت تا گزینه‌ها را مطالعه کنند. دو تن از اساتید روایی صوری پرسشنامه را تایید نمودند. همچنین پایایی ابزار با استفاده از روش آلفای کرونباخ بررسی و مقدار آن ۰/۸۳ گزارش گردید.

روش اجرای پژوهش

جهت اجرای پژوهش، به اداره کل آموزش و پرورش استان اردبیل مراجعه گردید و با توضیح اهداف پژوهش، موافقت کارشناس پژوهش جهت اجرای مطالعه در میان مدارس پسرانه مقطع اول متوسطه ناحیه ۲ شهر اردبیل جلب گردید. سپس به مدارس مراجعه شد و پس از هماهنگی با مدیر مدرسه پرسشنامه‌ها در اختیار دانش‌آموزان قرار گرفت. محقق در خلال تکمیل پرسشنامه‌ها در کنار دانش‌آموزان حضور داشت تا به سوالات احتمالی آنان در زمینه پرسشنامه‌ها پاسخ دهد. پس از تکمیل پرسشنامه‌ها جمع‌آوری و نمره‌گذاری شدند. داده‌های بدست آمده با استفاده از نرم افزار آماری SPSS²¹ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده‌ها در دو بخش انجام شد.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها: تجزیه و تحلیل داده‌ها در دو بخش انجام شد. در بخش توصیفی، شاخص‌هایی همچون توزیع فراوانی، درصد، میانگین و انحراف استاندارد مورد استفاده قرار گرفت. در بخش دوم، جهت آزمون فرضیه‌های پژوهش، از آزمون همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

میانگین (و انحراف استاندارد) سنی شرکت‌کنندگان در این پژوهش ۱۳/۵۲ (۰/۷۷) بود، همچنین حداقل و حداکثر دامنه سنی دانش‌آموزان به ترتیب ۱۲ و ۱۵ بود.

مقطع تحصیلی افراد مورد بررسی به ترتیب ۵۱ درصد (۱۰۲ نفر) در مقطع هفتم، همچنین ۴۷ درصد (۹۴ نفر) در مقطع

دانش‌آموزان وارد تحلیل نهایی شد. در پژوهش‌های همبستگی به ازای هر متغیر ۳۰ نفر نمونه کفایت می‌کند و با توجه به متغیرهای مورد بررسی در این پژوهش (جمعاً ۴ متغیر)، تعداد ۱۲۰ نفر نمونه کافی است؛ اما جهت افزایش اعتبار بیرونی پژوهش ۲۰۰ نفر نمونه انتخاب شد.

ابزار پژوهش

مقیاس سرمایه اجتماعی دلاویز (DSCS): برای اندازه‌گیری سرمایه اجتماعی از پرسشنامه سرمایه اجتماعی دلاویز (۱۳۸۴) استفاده خواهد شد. این پرسشنامه به منظور سنجش سرمایه اجتماعی در دانشجویان دانشگاه‌های سراسری، علوم پزشکی، آزاد و پیام نور تبریز هنجاریابی شده است. این پرسشنامه حاوی ۲۷ سؤال می‌باشد و روش نمره‌گذاری آن بر اساس طیف پنج درجه‌ای لیکرت است که نمره سوالات ۱۸، ۱۹ و ۲۰ به صورت معکوس و بقیه سوالات به ترتیب کاملاً موافقم (۴) و کاملاً مخالفم (۰) نمره‌گذاری می‌شود و نمره کل این آزمون ۱۰۸ می‌باشد. در پژوهشی دلاویز (۱۳۸۴) میزان پایایی این پرسشنامه را بر اساس آلفای کرونباخ ۰/۸۵ گزارش کرده است و در پژوهش حاضر میزان پایایی آن بر اساس آلفای کرونباخ ۰/۸۲ به دست آمد.

مقیاس صفات تی‌ره شخصیتی: این پرسشنامه ۱۲ ماده‌ای توسط جوناسون و وبستر^۲ (۲۰۱۰) ساخته شده است که شامل سه زیرمولفه خودشیفتگی، ماکیاولیسم و جامعه‌سنجی است. این پرسشنامه روی یک مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت اندازه‌گیری می‌شود (۱=کاملاً مخالفم تا ۵=کاملاً موافقم). جوناسون و وبستر (۲۰۱۰) ویژگی‌های روانسنجی این پرسشنامه شامل اعتبار افتراقی، همزمان، سازه و آزمون-آزمون مجدد را در ۴ مطالعه مورد آزمون قرار دادند. این مطالعه‌ها در مجموع ۱۰۸۵ شرکت‌کننده داشت. نتایج این پژوهش نشان داد که این پرسشنامه با پرخاشگری، ناسازگاری و ازدواج‌های مدت ارتباط دارد. طبق گزارش سازندگان، این پرسشنامه ویژگی‌های روانسنجی مناسبی در تمام مطالعات داشته است و مطالعات متعددی که انجام دادند میزان آلفای کرونباخ ماکیاولیسم از ۰/۷۷ تا ۰/۷۲، جامعه‌سنجی از ۰/۶۹-۰/۶۶ و خودشیفتگی ۰/۷۸-۰/۸۵ گزارش کردند (جوناسون و وبستر، ۲۰۱۰). در پژوهش پوراسمعی، مولایی، علیزاده گورادل و هاشمی (۱۳۹۵) پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ

1. Delaviz Social Capital Scale

2. Jonason & Webster

هشتم و ۲ درصد (۴ نفر) نیز در مقطع نهم تحصیل می نمودند. فراوانی تعداد فرزندان خانواده نیز ۷۸/۴۰ درصد از دانش آموزان مورد مطالعه ۲ تا ۳ فرزند بودند. شاخص های توصیفی مربوط به متغیرهای پژوهش در

جدول ۱. شاخص های توصیفی متغیرهای پژوهش در گروه مورد مطالعه

شاخص ها	میانگین	انحراف استاندارد	کجی (Skewness)	کشیدگی (Kurtosis)
خودشیفتگی	۱۴/۹۵	۴/۰۷	-۰/۷۸	۰/۰۸
جامعه ستیزی	۷/۶۴	۲/۹۵	۰/۶۴	۰/۱۴
ماکیاولیسم	۸/۰۴	۲/۹۶	۰/۶۴	۰/۱۷
سرمایه اجتماعی	۶۰/۶۶	۱۲/۵۵	-۰/۹۱	۱/۶۸
تخریب گری	۴۲/۳۴	۷/۰۹	۰/۱۷	-۰/۲۳

جدول ۲. ماتریس آزمون همبستگی سرمایه اجتماعی، ویژگی های تیره شخصیتی و رفتار خرابکارانه دانش آموزان

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵
۱- سرمایه اجتماعی	۱				
۲- خودشیفتگی	۰/۱۷*	۱			
۳- جامعه ستیزی	-۰/۰۹	۰/۰۵	۱		
۴- ماکیاولیسم	۰/۱۰	۰/۱۵*	۰/۱۵*	۱	
۵- رفتار خراب کارانه	-۰/۲۳**	۰/۱۵*	۰/۱۰	۰/۱۵*	۱

* $P < 0.05$ و ** $P < 0.01$

رگرسیون، ابتدا مفروضه همخطی متغیرهای پیش بین و ملاک و مفروضه استقلال خطاهای متغیرهای پیش بین بررسی می شود.

در بررسی مفروضه همخطی متغیرها باید به دو شاخص تحمل واریانس (Tolerance) و VIF توجه کرد. چنانچه شاخص تحمل واریانس در دامنه صفر تا ۱ باشد و همچنین مقدار VIF از ۱۰ کمتر باشد می توان گفت که مفروضه همخطی متغیرها برقرار است. علاوه بر این به منظور بررسی استقلال خطای متغیرهای پیش بین و ملاک باید مقدار شاخص دوربین واتسون از ۴ کوچکتر باشد ($Durbin < 4$) (Watson). نتایج حاصل از بررسی مفروضه های این تحلیل در جدول ۳ آمده است.

همان طور که در جدول ۳ مشاهده می شود، شاخص های مذکور حدنصاب لازم را دارند و مقدار شاخص دوربین-واتسون ۲/۱۰ و کوچکتر از ۴ است. بنابراین می توان گفت مفروضه استقلال خطای متغیرهای پیش بین و ملاک رعایت شده و برقرار است و بدین ترتیب استفاده از تحلیل رگرسیون بلامانع می باشد و بنابراین می توان گفت که مفروضه همخطی متغیرها برقرار است. با توجه به برقراری

یافته های موجود در جدول ۲ حاکی از آن است که بین سرمایه اجتماعی با رفتار خرابکارانه دانش آموزان رابطه منفی و معناداری وجود دارد ($P < 0.01$). به بیان دیگر، هرچه سرمایه اجتماعی نوجوان بیشتر باشد تمایل به ارتکاب به رفتارهای خرابکارانه در وی کاهش می یابد. بنابراین فرضیه اول پژوهش تأیید گردید.

بررسی رابطه میان ویژگی های تیره شخصیتی با رفتارهای خرابکارانه با مراجعه به جدول ۲ نشان می دهد که رابطه میان خودشیفتگی و ماکیاولیسم با رفتار خرابکارانه مثبت و معنادار است ($P < 0.05$). به بیان دیگر هرچه نوجوان از خودشیفتگی و ماکیاول گرایی بیشتری برخوردار باشد بیشتر احتمال دارد مرتکب رفتارهای خرابکارانه گردد. بنابراین این فرضیه نیز تأیید گردید، اما میان ویژگی جامعه ستیزی با رفتار خرابکارانه رابطه معناداری مشاهده نشد ($P > 0.05$). بدین ترتیب فرضیه چهارم پژوهش حاضر تأیید نشد.

به منظور بررسی سؤال اصلی پژوهش "سرمایه اجتماعی و ویژگی های تیره شخصیتی می توانند چگونه معناداری رفتار خرابکارانه را در نوجوانان پیش بینی نماید" از تحلیل رگرسیون همزمان استفاده گردید. جهت استفاده از تحلیل

مفروضه‌های تحلیل رگرسیون، جهت آزمون فرضیه اصلی پژوهش استفاده از آزمون تحلیل رگرسیون بالامانع است.

جدول ۳. بررسی مفروضه‌های آماری آزمون رگرسیون چندگانه

متغیر ملاک	متغیر پیش بین	مفروضه همخطی متغیرها		مفروضه استقلال خطاها
		Collinearity statistics		
		VIF	Tolerance	
رفتارهای خرابکارانه	سرمایه اجتماعی	۰/۹۸	۱/۰۲	۲/۱۰
	خودشیفتگی	۰/۹۶	۱/۰۴	
	جامعه‌ستیزی	۰/۹۴	۱/۰۶	
	ماکیاولیسم	۰/۹۱	۱/۱۰	

جدول ۴. تحلیل رگرسیون سرمایه اجتماعی و ویژگی‌های تی‌پره شخصیتی در پیش‌بینی رفتارهای خرابکارانه نوجوانان

منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	معنی داری	R	R ²
رگرسیون	۱۳۲۷/۹	۴	۳۳۱/۸۵	۸/۴۳	۰/۰۰۰۱	۰/۴۵	۰/۲۰
خطا	۵۱۹۳/۶۱	۱۹۵	۳۹/۳۵				
کل	۶۲۵۱/۰۰۷	۱۹۹					

رفتارهای خرابکارانه را در نوجوانان پیش‌بینی نمایند. بنابراین فرضیه پنجم پژوهش نیز تایید گردید. به منظور بررسی قدرت پیش‌بینی کنندگی تفکیکی هر یک از متغیرهای پیش‌بین، ضرایب رگرسیون استاندارد شده مولفه‌های سرمایه اجتماعی و ویژگی‌های تی‌پره شخصیتی در جدول ۵ به تفکیک ارائه شده است.

نتایج حاصل از آزمون رگرسیون چندگانه در جدول ۴ نشان می‌دهد که متغیرهای پیش‌بین (سرمایه اجتماعی و ویژگی‌های تی‌پره شخصیتی خودشیفتگی، جامعه‌ستیزی و ماکیاولیسم) به صورت ترکیبی قادر به پیش‌بینی رفتارهای خرابکارانه نوجوانان هستند ($F = 8/43, p < 0/001$). همچنین مقدار مجذور همبستگی چندگانه نیز حاکی از آن است که متغیرهای پیش‌بین توانستند ۲۰ درصد از تغییرات مربوط به

جدول ۵. ضرایب رگرسیون استاندارد شده سرمایه اجتماعی و ویژگی‌های تی‌پره شخصیتی در پیش‌بینی رفتار خرابکارانه نوجوانان

متغیرهای پیش‌بین	ضرایب رگرسیون B	SE	ضرایب رگرسیون β	t	سطح معناداری
سرمایه اجتماعی	۰/۱۶	۰/۰۵	۰/۲۴۳	۳/۱۰	۰/۰۰۲
خودشیفتگی	۰/۵۴	۰/۱۴	۰/۳۱	۳/۸۶	۰/۰۰۱
رفتارهای خرابکارانه	-۰/۰۷۳	۰/۰۳۴	-۰/۱۶۳	۲/۲۴	۰/۰۳
جامعه‌ستیزی	-۰/۴۳	۰/۱۹	۰/۱۸	۱/۲۴	۰/۲۱

چهارم پژوهش حاضر نیز تأیید می‌شود. یعنی ترکیب خطی سرمایه اجتماعی و ویژگی‌های تی‌پره شخصیتی سهم معناداری در پیش‌بینی رفتارهای خرابکارانه نوجوانان دارند.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش سرمایه اجتماعی و ویژگی‌های تی‌پره شخصیتی در رفتارهای خرابکارانه نوجوانان شهر اردبیل انجام شد. در راستای دستیابی به اهداف و فرضیه‌های مطرح شده مبانی نظری و پیشینه پژوهشی مورد بررسی قرار گرفت و مشخص شد که سرمایه اجتماعی و ویژگی‌های

همان‌طور که در جدول فوق مشاهده می‌شود، ضرایب رگرسیون استاندارد شده برای سرمایه اجتماعی ($P < 0/01$)، $t = \beta, 10/3 = 0/243$ و مؤلفه‌های تی‌پره شخصیتی خودشیفتگی ($t = \beta, 86/3 = 0/31, P < 0/01$)، ماکیاولیسم ($t = \beta, 24/2 = -0/163, P < 0/05$) به ترتیب به گونه مثبت و منفی معناداری، توانستند رفتارهای خرابکارانه نوجوانان را پیش‌بینی نمایند. همچنین ضرایب رگرسیون استاندارد شده ویژگی تی‌پره جامعه‌ستیزی ($t = \beta, 24/1 = 0/18, P > 0/05$)، نشان داد این متغیر سهم معناداری در پیش‌بینی رفتارهای خرابکارانه نوجوانان ندارد. در نهایت می‌توان گفت فرضیه

شخصیتی در رفتارهای خرابکارانه نوجوانان شهر اردبیل نقش دارد و این دو متغیر توانستند ۲۰ درصد از تغییرات متغیر رفتارهای خرابکارانه را در نوجوانان تبیین کنند.

نتایج پژوهش نشان داد که بین سرمایه اجتماعی و رفتارهای خرابکارانه نوجوانان رابطه وجود دارد. یافته فوق با نتایج پژوهش‌های دینسن و همکاران (۲۰۱۳)؛ گلچین و حیدری (۱۳۹۳)؛ کاظمین و مدرس غروی (۱۳۹۲)؛ علمی و خوشرو (۱۳۹۱)؛ صادقی و گروسی (۱۳۹۶) و حسین‌خانداد و طاهر (۱۳۹۳) همسو می‌باشد. پوتنام^۱ (۲۰۰۰) سرمایه اجتماعی را مجموعه‌ای از مفاهیمی مانند اعتماد، هنجارها^۲ و شبکه‌ها^۳ می‌داند که ارتباط و شراکت بهینه بین اعضای یک اجتماع را پدید می‌آورد و معتقد است سرمایه اجتماعی موجب مسئولیت افراد نسبت به هم، انعطاف‌پذیری، اداره کار گروهی و توسعه سرمایه فکری می‌شود و هرکجا سرمایه اجتماعی بیشتری وجود دارد، می‌توان انتظار داشت سطح بالاتری از عملکرد تحقق یابد. سرمایه اجتماعی، امکان دسترسی به فرصت‌ها، اطلاعات، منابع مادی و موقعیت‌های اجتماعی را برای افراد افزایش می‌دهد. به عبارتی می‌توان گفت که سرمایه اجتماعی شامل اعتماد، صداقت، حسن تفاهم، سلامتی نفس، هم‌دردی، دوستی، همبستگی و فداکاری است که از طریق میزان بالایی از اعتماد، عمل و کنش متقابل، هنجارهای مشترک، تهدات و الزامات و تعلقات مشترک؛ شبکه‌های رسمی و غیر رسمی و کانال‌های مؤثر اطلاعاتی به‌دست می‌آید. شواهد پژوهشی نشان می‌دهد زمانی که اعتماد اجتماعی به عنوان یکی از مؤلفه‌های مهم سرمایه اجتماعی کاهش می‌یابد، افراد احساس ناامنی می‌کنند و برای حفظ خود از هر وسیله‌ای برای رسیدن به منافع شخصی یا گروهی خود استفاده می‌کنند، حتی اگر بر خلاف هنجارهای اجتماعی موجود باشد، بنابراین می‌توان گفت که کاهش میزان سرمایه اجتماعی زمینه بروز رفتارهای هنجارشکنانه و خرابکارانه را ایجاد می‌کند و این موضوع برای نوجوانان که در سن حساس رشدی قرار دارند از اهمیت بیشتری برخوردار است.

در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت با نگاه به نظریه‌های مرتبط با سرمایه اجتماعی و نقش آن در رفتارهای مجرمانه نظیر نظریه پاتنام و بورديو می‌توان نتیجه گرفت که سرمایه اجتماعی در بروز رفتار مجرمانه در افراد نقش دارد. به عبارتی

به هر میزان سرمایه اجتماعی فرد بیشتر باشد و خانواده و جامعه بتوانند میزان سرمایه اجتماعی نوجوانان را آموزش داده و افزایش دهند، میزان بروز رفتارهای خرابکارانه و وندالیسمی کاهش می‌یابد. بنابراین می‌توان گفت که تغییرات سنی و ارگانیک در دوره نوجوانی و به دنبال آن نواخواهی و نوگرایی، که هیجان خاصی بر رفتار او غالب می‌شود، ممکن است ظرفیت ناهمخوانی فرد را بالا ببرد. بر همین اساس، رفتارهای انحرافی و بزهکارانه (ضد اجتماعی) فرد، بیشتر در دوران بلوغ، نوجوانی و جوانی، سر می‌زند و ممکن است تشدید شود؛ چرا که این دوره چند ساله، از دوره‌های بسیار حساس و نوعاً مشکل‌ساز در طول زندگی افراد بوده و برهه‌ای است که افراد مستعد رفتارهای هیجان‌خواهانه و و در و موارد منفی خرابکارانه هستند. از دیگر تبیین‌های احتمالی این است که هر قدر میزان مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی از قبیل اعتماد، صداقت، حسن تفاهم، سلامتی نفس، هم‌دردی، دوستی، همبستگی، فداکاری و مهمتر از همه کنترل اجتماعی در بین افراد و به ویژه نوجوانان از نیرومندی کمتری برخوردار باشد، رفتارهای تخریبی نیز بیشتر در بین آن‌ها دیده می‌شود. به بیان دیگر، هر چه میزان تعلق و پیوستگی نوجوان به خانواده، دوستان و همسالان و نهادهای اجتماعی رسمی و غیر رسمی کمتر باشد، نوجوان تعلق خاطر کمتری به این نهادهای رسمی و غیر رسمی پیدا می‌کند و این موضوع باعث می‌شود که فرایند جامعه‌پذیری در نوجوان نهادینه نشود و ممکن است فرد برخلاف هنجارهای اجتماعی عمل کرده و به سمت رفتارهای خرابکارانه و ضد اجتماعی گرایش داشته باشد و این مسأله ممکن است در دوره نوجوانی با توجه به شرایط حساس سنی این افراد بیشتر دیده شود.

یافته دیگر پژوهش نشان داد که بین ویژگی‌های تیپ شخصیتی (خودشیفتگی) و رفتارهای خرابکارانه نوجوانان رابطه وجود دارد. یافته فوق با نتایج بلینخورن، ایونز و آلموند^۵ (۲۰۱۶)؛ مپلز و همکاران^۶ (۲۰۱۰)؛ ریدی، فاستر و زیکنر^۷ (۲۰۱۰)؛ هس، گری و نانز^۸ (۲۰۱۲)؛ میلر و همکاران^۹ (۲۰۱۰) و باری و همکاران^{۱۰} (۲۰۰۶) همسو است. مالزا و کازمارک^{۱۱} (۲۰۱۸) در پژوهشی رابطه خودشیفتگی آسیب‌زا را با

5. Blinkhorn, Lyons & Almond

6. Maples, Miller, Wilson, Seibert, Few & Zeichner

7. Reidy, Foster & Zeichner

8. Hess, Gray & Nunez

9. Miller, Dir, Gentile, Wilson, Pryor & Campbell

10. Barry, Chaplin & Grafeman

11. Malesza & Kaczmarek

1. Putnam

2. trust

3. norm

4. network

ویژگی‌هایی نظیر خودبینی، حق به جانب بودن و تمایل به قدرت، پایین بودن حس همدلی، پایین بودن این افراد به قواعد اخلاقی و صمیمت مستعد استثمار و ضایع کردن حقوق دیگران هستند و این رگه‌های شخصیتی در سن نوجوانی بالا بوده و با سوگیری نوجوان به سمت رفتارهای هنجارشکنانه، سمت و سوی رفتارهای خرابکارانه به خود می‌گیرد (سلمانی و همکاران، ۱۴۰۳). از طرفی می‌توان گفت که افراد با این تیپ شخصیتی از همدلی بسیار پایینی برخوردار هستند و مستعد نقض هنجارهای اجتماعی هستند به همین علت میزان رفتارهای خرابکارانه در این افراد بیش‌تر است.

نتایج حاصل از آزمون همبستگی پیرسون نشان داد که بین ویژگی‌های تیره شخصیتی (ماکیاولیسم) و رفتارهای خرابکارانه نوجوانان رابطه وجود دارد. نتایج این پژوهش با یافته‌های جنگ و همکاران^۴ (۲۰۱۶)؛ موریس، میسترز و تیمرمنز^۵ (۲۰۱۳)؛ کریگ و استلوانگ^۶ (۲۰۱۰)؛ جونز^۷ (۲۰۱۳) و لانگ و بریکاس^۸ (۲۰۱۴) همسو است. تعدادی از مطالعات نشان می‌دهند که ماکیاول‌گرایی یک راهبرد اجتماعی است که در آن مردم مستعد خیانت کردن به دیگران هستند. در یکی از مطالعات آزمایشگاهی، به شرکت کنندگان فرصت دزدیدن پول از یک فروشگاه داده شد. در این مطالعه، شرکت کنندگان نقش کارگری در یک فروشگاه را بازی می‌کردند. آن‌ها تحت نظارت فردی کار می‌کردند که به آن‌ها اعتماد کامل داشت و می‌گفت که نیازی به نظارت نزدیک بر آن‌ها ندارد. در این مطالعه افراد دارای ماکیاول‌گرایی بالا، به میزان زیادی از فروشگاه پول دزدیدند و تمایل داشتند بر دزدی خود سرپوش بگذارند موقعی که سرپرست آن‌ها را محاکمه می‌کرد به میزان زیادی به او دروغ می‌گفتند. تاکتیک‌های دغل‌کاری اشخاص ماکیاول به حوزه‌های رمانتیک و جنسی نیز کشیده می‌شود. افراد با ماکیاول‌گرایی بالا در مقایسه با همسالان غیر ماکیاول‌گرا برای برقراری روابط جنسی به میزان بیشتری تظاهر به عشق می‌کنند. این افراد در روابط دیگر نیز به احتمال زیادی شریک جنسی خود را فریب می‌دهند (مک‌هاسکی^۹، ۲۰۰۱). ماکیاول‌گرایی به عنوان یک صفت شخصیت با نگرش‌های بدگمانی^{۱۰} و بی‌اعتمادی و ناتوانی در تشخیص هیجان‌های

تکانشگری روی گروهی از دانشجویان بررسی کردند و نتایج نشان داد که خودشیفتگی با خودتکانشگری گزارش شده رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.

یافته این پژوهش نیز نشان داد که ویژگی‌های تیره شخصیتی و رفتارهای خرابکارانه نوجوانان رابطه وجود دارد و افراد با نمره بالا در این ویژگی شخصیتی رفتارهای خرابکارانه بالایی را گزارش کرده‌اند. در تبیین این یافته می‌توان گفت که افراد با تیپ شخصیتی خودشیفته احساسات خودبزرگ‌بینی، اغراق در موفقیت‌ها و استعدادهای شخصی و نیاز به تأیید برتری خود از سوی دیگران، اشتغال ذهنی با رؤیای موفقیت، احساسی قدرت و زیبایی نامحدود، احساسی اینکه فقط افراد بلندمرتبه یا خاصی می‌توانند به استثنایی و بی‌همتا بودن آن‌ها پی ببرند، نیاز به تحسین و توجه بیش از حد، احساسی محق بودن، توقع برخورد شایسته و تبعیت کامل دیگران از خواسته‌های آن‌ها، فقدان همدلی با نیازها یا احساسات دیگران، سوء استفاده و بهره‌کشی از آن‌ها، حس بی‌عیب و نقص بودن^۱ و خودپسندی^۲ برخوردارند و این ویژگی‌های شخصیتی زمینه برای سوء استفاده از دیگران و رفتارهای خرابکارانه فراهم می‌آورد و افراد با این تیپ شخصیتی مستعد رفتارهای خرابکارانه هستند.

همان‌طور که نتایج پژوهش‌ها نشان می‌دهد شواهد پژوهشی حاکی از آن است که خودشیفتگی با گستره‌ای از رفتارهای ضداجتماعی نظیر خشونت خانگی، تجاوز جنسی، پرخاشگری، خشونت و جرایم عمومی رابطه معنی داری دارد (بلینخورن، ایونز و آلموند، ۲۰۱۶). در مطالعه‌ای رابطه با نقش آسیب‌ناپذیری در نوجوانی و خودشیفتگی با رفتارهای مشکل‌زا در گروهی از نوجوانان ۱۶ الی ۱۸ ساله دختر و پسر بررسی شد و نتایج نشان داد آسیب‌ناپذیری در نوجوانی و خودشیفتگی با بزهکاری و پرخاشگری همراه است (باری، پیکارد و انسل^۳، ۲۰۰۹). بنابراین می‌توان خود که این ویژگی شخصیتی بستر لازم برای برای انحراف از هنجارهای اجتماعی و رفتارهای مطابق با نظم و مقررات فراهم می‌آورد و در رفتارهای خرابکارانه در نوجوانی خود را نشان می‌دهد. نتایج مطالعات اولیه نیز نشان می‌دهد که تیپ شخصیتی خودشیفته با بزهکاری و پرخاشگری رابطه دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت نوجوانان دارای این تیپ شخصیتی با توجه به دارا بودن

4. Geng, Chang, Li, Zhang, Sun & Huang

5. Muris, Meesters & Timmermans

6. Kerig & Stellwagen

7. Jones

8. Lang & Birkas

9. McHoskey

10. cynical

1. entitlement

2. self-admiration

3. Barry, Pickard & Ansel

گفت که چون جامعه آماری ما دانش آموزان بودند و در این سن احتمال وجود رفتارهای جامعه ستیزی کم است رابطه دو متغیر معنی دار نبود.

پژوهش‌ها حاکی از آنند که ترکیب مؤلفه‌های مختلفی از شخصیت احتمال بروز رفتارهای ضداجتماعی را افزایش می‌دهد. در همین راستا و در چارچوب نظریه آیزنگ، شدیدترین طبقه نوجوانان ضداجتماعی، نوجوانانی هستند که خصیصه روان‌پریشی بالایی دارند (تکانشگری، بیگانگی و بی‌حوصله بودن)، عاطفه منفی زیادی را تجربه می‌کنند (پرخاشگری بالا و واکنش‌دهی بالا در مقابل استرس)، اما خصیصه شخصیتی خوشایندی پایینی دارند (پیوند اجتماعی کمتری دارند). برای نمونه در پژوهش پورسو (۲۰۱۳) و لائو و مارسی (۲۰۱۳) مشخص شد که سه صفت شخصیتی ماکیاولیسم، خودشیفتگی و جامعه‌ستیزی در بروز رفتار پرخاشگرانه در نوجوانان نقش دارد. سه صفت تاریک شخصیت با برخی صفات منفی از جمله ناخوشایندی، بی‌صدقاتی (لی و اشتون^{۱۰}، ۲۰۰۵)، پرخاشجویی (جانسون و وبستر، ۲۰۱۰) و تعدادی از شاخص‌های پیش‌بینی کننده ازدواج کوتاه مدت (جاناسون، والتین، لی و هاریسون^{۱۱}، ۲۰۱۱) ارتباط دارند. بنابراین می‌توان گفت که مجموع این سه صفت تاریک شخصیت با ویژگی‌های منفی که در دل خود نهفته است شرایط لازم را برای بروز رفتارهای خرابکارانه در افراد به ویژه در نوجوانان فراهم می‌آورد (میکائیلی و سلمانی، ۲۰۲۱).

از محدودیت‌های پژوهش می‌توان به محدود بودن پژوهش حاضر به منطقه جغرافیایی خاص (شهر اردبیل) و عدم امکان تعمیم آن به سایر مناطق جغرافیایی؛ محدود بودن ابزار اندازه‌گیری به پرسشنامه که ممکن است بخاطر خودگزارشی بودن نتواند اطلاعات دقیقی را به همراه داشته باشد؛ انتخاب آزمودنی‌ها از طبقات مختلف اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اشاره کرد. پیشنهاد می‌شود که به منظور تعمیم‌پذیری بیشتر نتایج حاصله، پژوهش‌هایی از این نوع در سایر مناطق جغرافیایی نیز انجام پذیرد. همچنین پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های بعدی به منظور جمع‌آوری اطلاعات دقیق‌تر علاوه بر پرسشنامه از سایر ابزارها از قبیل مصاحبه نیز استفاده شود. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی از فرم بلند پرسشنامه تیپ تیره شخصیت استفاده شود. علاوه بر این پیشنهاد می‌شود که به منظور تعمیم‌پذیری بیشتر نتایج حاصله،

دیگران، جاه‌طلبی، دروغ‌گویی، به بردگی گرفتن دیگران و خرابکاری توصیف می‌شود. یکی از مؤلفه‌ای اصلی این رگه شخصیتی رفتارهای وندالیسمی است. این افراد بالقوه تخریب گر هستند و همیشه سعی دارند شرایط و اوضاع را به ضرر دیگران سمپاشی کنند. در واقع یک موضع «برد-باخت» در پیش می‌گیرند برد برای خودشان و باخت برای دیگران؛ بنابراین به نظر می‌رسد این افراد با این طرز تفکر آسیب زدن به دیگران و تخریب اموال عمومی را مجاز می‌دانند و از انجام اینکار ابایی ندارند. نتایج یافته این پژوهش نیز تأییدی بر یافته‌های قبلی بوده و بر نقش ویژگی شخصیتی ماکیاولیسم و رفتارهای خرابکارانه نوجوانان تأکید دارد.

نتایج حاصل از آزمون همبستگی پیرسون نشان داد که بین ویژگی‌های تیره شخصیتی (جامعه ستیزی) و رفتارهای خرابکارانه نوجوانان رابطه وجود ندارد. نتایج این پژوهش با یافته‌های تامسون، کیل و بورک^۱ (۲۰۱۸)؛ کابرول و همکاران^۲ (۲۰۰۹) و پاتریک، فالولس و کروگر^۳ (۲۰۰۹) ناهمسو است. در پژوهش تامسون، کیل و بورک^۴ (۲۰۱۸) که روی گروهی از زنان جوان صورت گرفت مشخص شد که تیپ شخصیتی سایکوپاتی با خشونت و پرخاشگری رابطه دارد و زنانی که نمره بالایی در این ویژگی شخصیتی به دست می‌آورند از میزان خشونت و پرخاشگری بالایی برخوردارند (میکائیلی و همکاران، ۲۰۲۳). در مطالعه گری، ویداکر و اسنودن^۵ (۲۰۱۹) مشخص شد که تکانشگری یکی از مؤلفه‌های اصلی سایکوپاتی می‌باشد و افراد با نمرات بالا در این ویژگی شخصیتی از میزان تکانشگری بالایی برخوردار هستند.

مشخصه اصلی شخصیت سایکوپات، تکانشوری و هیجان‌خواهی بالا همراه با همدلی و اضطراب پایین است. روان‌شناسان، سایکوپاتی را به عنوان مجموعه‌ای از رفتارها و هیجان‌های ضد اجتماعی شامل عاطفه سطحی^۶، پشیمانی پایین، همدلی ضعیف، خودمحوری^۷، بهره‌کشی، فریبکاری^۸، تکانشوری، پرخاشگری و مجرمیت تعریف می‌کنند (هاری^۹، ۱۹۹۳). در تبیین ناهم‌سویی بین یافته پژوهش حاضر با اغلب ادبیات پژوهشی قبلی ناهمسو بود، در تبیین این نتیجه می‌توان

1. Thomson, Kiehl & Bjork
2. Chabrol, Van Leeuwen, Rodgers & Séjourné
3. Patrick, Fowles & Krueger
4. Thomson, Kiehl & Bjork
5. Gray, Weidacker & Snowden
6. shallow affect
7. egocentrism
8. manipulativeness
9. Hare

10. Lee & Ashton

11. Jonason, Valentine, Li & Harbeson

دانش آموزان ارائه دهند.

تشکر و قدردانی

این مقاله برگرفته از طرح پژوهشی دفتر تحقیقات کاربردی فرماندهی انتظامی استان اردبیل می‌باشد. به این وسیله از کلیه دست‌انکاران و دانش‌آموزان مدارس استان اردبیل به خاطر همکاری ارزنده‌شان در اجرای این پژوهش و همچنین از فرماندهی انتظامی استان اردبیل بابت حمایت از این پژوهش، نهایت قدردانی را داریم.

تضاد منافع

هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

References

- Abom, B. (2004). Social capital, NGOs, and development: a Guatemalan case study. *Development in Practice*, 14(3), 342–353. [Doi:10.1080/0961452042000191187a](https://doi.org/10.1080/0961452042000191187a)
- Ackerman, R. A., Witt, E. A., Donnellan, M. B., Trzesniewski, K. H., Robins, R. W., & Kashy, D. A. (2011). What does the narcissistic personality inventory really measure?. *Assessment*, 18(1), 67–87. [Doi:10.1177/1073191110382845](https://doi.org/10.1177/1073191110382845)
- Barry, C. T., Chaplin, W. F., & Grafeman, S. J. (2006). Aggression following performance feedback: The influences of narcissism, feedback valence, and comparative standard. *Personality and Individual Differences*, 41(1), 177–187. [Doi:10.1016/j.paid.2006.01.008](https://doi.org/10.1016/j.paid.2006.01.008)
- Barry, C. T., Pickard, J. D., & Ansel, L. L. (2009). The associations of adolescent invulnerability and narcissism with problem behaviors. *Personality and Individual Differences*, 47(6), 577–582. [Doi:10.1016/j.paid.2009.05.022](https://doi.org/10.1016/j.paid.2009.05.022)
- Blinkhorn, V., Lyons, M., & Almond, L. (2016). Drop the bad attitude! Narcissism predicts acceptance of violent behaviour. *Personality and Individual Differences*, 98, 157–161. [Doi:10.1016/j.paid.2016.04.025](https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.04.025)
- Center, D., Jackson, N., & Kemp, D. (2005). A test of Eysenck's antisocial behavior hypothesis employing 11–15 year old students dichotomous for PEN and L. *Personality and Individual Differences*, 38, 395–402. [Doi:10.1016/j.paid.2004.04.017](https://doi.org/10.1016/j.paid.2004.04.017)
- Chabrol, H., Van Leeuwen, N., Rodgers, R., & Séjourné, N. (2009). Contributions of psychopathic, narcissistic, Machiavellian, and sadistic personality traits to juvenile delinquency. *Personality and Individual Differences*, 47(7), 734–739. [Doi:10.1016/j.paid.2009.06.020](https://doi.org/10.1016/j.paid.2009.06.020)
- Delaviz, A. (2005). *Investigating the role of social capital in attitudes towards political development among teachers in Marivan city*. Master's thesis in social sciences, University of Tabriz. <https://elmnet.ir/doc/10740264-52822>
- Dinesen, C., Ronsbo, H., Juárez, C., González, M., Estrada Méndez, M. Á., & Modvig, J. (2013). Violence and social capital in post-conflict Guatemala. *Revista panamericana de salud publica = Pan American journal of public health*, 34(3), 162–168. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/24233108/>
- Dolas, P., Acharya, S., Shukla, S., Mathur, K., & Acharya, N. (2019). Vandalism against Doctors: Clinician's Perspective. *Indian Journal of Public Health Research & Development*, 10(11), 1–10. [Doi:10.5958/0976-5506.2019.03992.5](https://doi.org/10.5958/0976-5506.2019.03992.5)
- Elmi, Mahmoud; Khoshro, Rasoul (2012). Investigating the relationship between social capital and tendency towards vandalistic behaviors among high school students in Oshnavieh city. *Iranian Social Science Studies*. 9(35), 106–89. (In Persian)
- Gamoran, A., Turley, R. N., Turner, A., & Fish, R. (2012). Differences between Hispanic and Non-Hispanic Families in Social Capital and Child Development: First-Year Findings from an Experimental Study. *Research in social stratification and mobility*, 30(1), 97–112. [Doi:10.1016/j.rssm.2011.08.001](https://doi.org/10.1016/j.rssm.2011.08.001)
- Geng, Y., Chang, G., Li, L., Zhang, R., Sun, Q., & Huang, J. (2016). Machiavellianism in Chinese adolescents: Links to internalizing and externalizing problems. *Personality and*

- Individual Differences, 89, 19-23. [Doi:10.3390/bs12050157](https://doi.org/10.3390/bs12050157)
- Gasemzadeh Ajirloo, I., Moeini, S. R., & Karampour, R. (2020). Investigating of the effective social factors on vandalism of Parsabad city high school students. *Journal of Socio-Cultural Changes*, 17(3), 96-115. (In Persian) <https://sanad.iau.ir/en/Journal/aukh/Article/1076101>
- Golchin, M. & Heydari, A. H. (2014). A sociological study of destructive behaviors (vandalism) and its relationship with social capital in the family and school in boys' high schools in Noorabad, Lorestan. *Quarterly Journal of Social Sciences*. 2(25), 75-110. (In Persian) <https://sanad.iau.ir/en/Journal/ssq/Article/1036450>
- Gray, N. S., Weidacker, K., & Snowden, R. J. (2019). Psychopathy and impulsivity: The relationship of psychopathy to different aspects of UPPS-P impulsivity. *Psychiatry research*, 272, 474-482. [Doi:10.1016/j.psychres.2018.12.155](https://doi.org/10.1016/j.psychres.2018.12.155)
- Hare, R. D. (1993). Without conscience: The disturbing world of the psychopaths among us. New York, NY: Pocket Books. <https://www.amazon.com/Without-Conscience-Disturbing-World-Psychopaths/dp/1572304510>
- Hess, C. A., Gray, J. M., & Nunez, N. L. (2012). The effect of social dominance orientation on perceptions of corporal punishment. *Journal of interpersonal violence*, 27(13), 2728-2739. [Doi:10.1177/0886260512436392](https://doi.org/10.1177/0886260512436392)
- Hossein Khanzadeh, A. A. & Taher, M. (2012). An Analytical Study of Personality Characteristics of Delinquent Adolescents. *Criminal Law Research*, 5(1), 31-53. (In Persian) https://jol.guilan.ac.ir/article_638.html?lang=en
- Jonason, P. K., & Webster, G. D. (2010). The dirty dozen: A concise measure of the dark triad. *Psychological Assessment*, 22(2), 420-432. [Doi:10.1037/a0019265](https://doi.org/10.1037/a0019265)
- Jonason, P. K., Valentine, K. A., Li, N. P., & Harbeson, C. L. (2011). Mate-selection and the Dark Triad: Facilitating a short-term mating strategy and creating a volatile environment. *Personality and Individual Differences*, 51(6), 759-763. [Doi:10.1016/j.paid.2011.06.02](https://doi.org/10.1016/j.paid.2011.06.02)
- Jones, D. N. (2013). What's mine is mine and what's yours is mine: The Dark Triad and gambling with your neighbor's money. *Journal of Research in Personality*, 47(5), 563-571. [Doi:10.1016/j.jrp.2013.04.005](https://doi.org/10.1016/j.jrp.2013.04.005)
- Kazemeini T, Modarres Gharavi M. (2013). The Relationship between Personality Characteristics and Risky Behaviors among College Students of Mashhad University of Medical Sciences. *JRUMS*, 12 (1):15-26. (In Persian) [Dor:20.1001.1.17353165.1392.12.1.2.6](https://doi.org/10.17353/165.1392.12.1.2.6)
- Kerig, P. K., & Stellwagen, K. K. (2010). Roles of callous-unemotional traits, narcissism, and Machiavellianism in childhood aggression. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 32(3), 343-352. [Doi:10.1007/s10862-009-9168-7](https://doi.org/10.1007/s10862-009-9168-7)
- Kira, T., & Ivan, P. (2021). The problem of vandalism among teenagers and ways to solve it. *Скиф. Вопросы студенческой науки*, (7 (59)), 239-244.
- Lang, A., & Birkas, B. (2014). Machiavellianism and perceived family functioning in adolescence. *Personality and Individual Differences*, 63, 69-74. [Doi:10.1016/j.paid.2014.01.065](https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.01.065)
- Lau, K. S., & Marsee, M. A. (2013). Exploring narcissism, psychopathy, and Machiavellianism in youth: Examination of associations with antisocial behavior and aggression. *Journal of Child and Family Studies*, 22(3), 355-367. [Doi:10.1007/s10826-012-9586-0](https://doi.org/10.1007/s10826-012-9586-0)
- Lee, K., & Ashton, M. C. (2005). Psychopathy, Machiavellianism, and Narcissism in the Five-Factor Model and the HEXACO model of personality structure. *Personality and Individual Differences*, 38(7), 1571-1582. [Doi:10.1016/j.paid.2004.09.016](https://doi.org/10.1016/j.paid.2004.09.016)
- Malesza, M., & Kaczmarek, M. C. (2018). Grandiose narcissism versus vulnerable narcissism and impulsivity. *Personality and Individual Differences*, 126, 61-65. [Doi:10.1016/j.paid.2018.01.021](https://doi.org/10.1016/j.paid.2018.01.021)
- Maples, J. L., Miller, J. D., Wilson, L. F., Seibert, L. A., Few, L. R., & Zeichner, A. (2010). Narcissistic personality disorder and self-esteem: An examination of differential relations with self-report and laboratory-based aggression. *Journal of Research in Personality*, 44(4), 559-563. [Doi:10.1016/j.jrp.2010.05.012](https://doi.org/10.1016/j.jrp.2010.05.012)
- MC Cortney, K. Philips, D. (2006). Blackwell Handbook of Early Childhood Development .Blackwell Publishing.
- McHoskey, J. W. (2001). Machiavellianism and sexuality: On the moderating role of biological sex. *Personality and Individual Differences*, 31(5), 779-789. [Doi:10.1016/S0191-8869\(00\)00180-X](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(00)00180-X)
- Mikaeili, N. & Salmani, A. (2021). Investigating the Role of Parenting Styles in Predicting Students' Academic Procrastination. *Journal*

- of *Family Relations Studies*, 1(1), 13-20.
Doi:10.22098/jhrs.2022.8669.1002
- Mikaeili, N., Teymoori, R. & Salmani, A. (2023). The relationship between the emotional nature, adult attachment and aggression in depressed patients. *Journal of Research in Psychopathology*, 4(11), 40-46.
Doi:10.22098/jrp.2023.9601.1043
- Miller, J. D., Dir, A., Gentile, B., Wilson, L., Pryor, L. R., & Campbell, W. K. (2010). Searching for a vulnerable dark triad: comparing Factor 2 psychopathy, vulnerable narcissism, and borderline personality disorder. *Journal of personality*, 78(5), 1529-1564.
Doi:10.1111/j.1467-6494.2010.00660.x
- Mirfardi, A., Ahmadi, S. & Nikkhah, Z. (2012). Investigating social factors affecting the tendency to vandalism among high school students in Yasuj. *Quarterly Journal of Applied Sociology*, (2)10, 9-36. (In Persian)
- Moore, D. Mathew & Reckler, L. Nicholas (2013) "Social Capital, Type of Crime and Social Control", *Criminology and Penology*, 112:143-173.
Doi:10.1177/0011128713510082
- Muris, P., Meesters, C., & Timmermans, A. (2013). Some youths have a gloomy side: Correlates of the dark triad personality traits in non-clinical adolescents. *Child Psychiatry and Human Development*, 44(5), 658-665. Doi:10.1007/s10578-013-0359-9
- Nabavi S A, Saleman S, Habibian B. (2013). Effective Factors on Vandalistic Behavior among High School Students in Ahwaz City. *scds*. 1 (3): 98-135. (In Persian) <http://journals.sabz.ac.ir/scds/article-1-38-fa.html>
- Patrick, C. J., Fowles, D. C., & Krueger, R. F. (2009). Triarchic conceptualization of psychopathy: developmental origins of disinhibition, boldness, and meanness. *Development and psychopathology*, 21(3), 913-938. Doi:10.1017/S0954579409000492
- Pen, W., Zhang, Q., Teo, T.S.H., & Lim, V.K.G. (2018). The dark triad and Knowledge hiding. *International Journal of Information Management*, 42: 36-48.
Doi:10.1016/j.ijinfomgt.2018.05.008
- Pincus, A. L., & Lukowitsky, M. R. (2010). Pathological narcissism and narcissistic personality disorder. *Annual Review of Clinical Psychology*, 6, 421-446.
Doi:10.1146/annurev.clinpsy.121208.131215
- Pincus, A. L., Ansell, E. B., Pimentel, C. A., Cain, N. M., Wright, A. G. C., & Levy, K. N. (2009). Initial construction and validation of the Pathological Narcissism Inventory. *Psychological assessment*, 21(3), 365-379.
Doi:10.1037/a0016530
- Porta, M. (Ed.). (2014). A dictionary of epidemiology. Oxford University Press.
Doi:10.1093/acref/9780199976720.001.0001
- Pozuelo, J. R., Desborough, L., Stein, A., & Cipriani, A. (2022). Systematic Review and Meta-analysis: Depressive Symptoms and Risky Behaviors Among Adolescents in Low- and Middle-Income Countries. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 61(2), 255-276.
Doi:10.1016/j.jaac.2021.05.005
- Pureesmal, A., Molae, M., Alizadeh, G. J., & Hashemi, J. (2016). Dark triad personality and online self-disclosure in students. *Psychological Achievements*, 23(2), 157-172. (In Persian) Doi:10.22055/psy.2017.12585
- Pursoo, T. (2013). Predicting Reactive and Proactive Relational Aggression in Early Adolescence as a Function of Individual Differences in Machiavellianism, Empathy, and Emotion Regulation.
Doi:10.20381/RUOR-3218
- Putnam, R. D. (2000). Bowling alone: America's declining social capital. In *Culture and politics: A reader* (pp. 223-234). New York: Palgrave Macmillan US.
- Reidy, D. E., Foster, J. D., & Zeichner, A. (2010). Narcissism and unprovoked aggression. *Aggressive Behavior*, 36(6), 414-422. Doi:10.1002/ab.20356
- Sadeghi, M. & Grossi, A. (2017). The relationship between personality traits, burnout and deviant behaviors of employees. *Journal of Public Administration Mission*. 8, 205-220. (In Persian) https://journals.srbiau.ac.ir/article_12814.html
- Saeedi, Y., Maktabi, G., & Hajiyakhchali, A. (2020). The relationship between school connectedness and academic satisfaction with tendency to vandalism in male secondary high school student of Ahvaz. *Journal of School Psychology*, 9(3), 83-100. (In Persian) Doi: 10.22098/jsp.2020.1066
- Salmani, A., Basharpour, S. & Salehinejad, M. A. (2024). The effectiveness of transcranial direct electrical stimulation (tDCS) on craving and decision-making styles in substance users. *Research on Addiction*, 18(71), 31-54. (In Persian) Doi:10.61186/etiadpajohi.18.71.31
- Shams Elahi M, & Jadidian AA. (2021). The effectiveness of parenting styles on students' tendency to risky behaviors. *Journal of Applied Studies in Social Sciences and Sociology*. 3, 1-10. (In Persian) <https://www.tpbin.com/jarticle/14783>

- Thomson, N. D., Kiehl, K. A., & Bjork, J. M. (2019). Violence and aggression in young women: The importance of psychopathy and neurobiological function. *Physiology & Behavior*, 201, 130–138. [Doi:10.1016/j.physbeh.2018.11.043](https://doi.org/10.1016/j.physbeh.2018.11.043)
- Villalonga-Olives, E., & Kawachi, I. (2017). The dark side of social capital: A systematic review of the negative health effects of social capital. *Social science & medicine (1982)*, 194, 105–127. [Doi:10.1016/j.socscimed.2017.10.020](https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2017.10.020)
- Womic, J., Foltz, R. M., & King, L. A. (2019). Releasing the beast within? Authenticity, well-being, and the Dark Tetrad. *Personality and Individual Difference*, 137, 115–125.
- Yousefi R, Piri F. (2016). Psychometric properties of Persian version of dirty dozen scale. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 22(1), 67-76. (In Persian) [Doi:10.32598/ijpcp.24.2.190](https://doi.org/10.32598/ijpcp.24.2.190)